

PaedDr. Hana Mühlhauserová

**Metodický průvodce
k učebnici
Český jazyk a komunikace
pro 3. ročník, 1. díl (na 1. pololetí)**

Odborná spolupráce a další náměty:

Mgr. Romana Tylečková

Mgr. Zuzana Staňková, Ph.D.

2024

PRACOVNÍ UČEBNICE ČESKÝ JAZYK A KOMUNIKACE PRO 3. ROČNÍK, 1. DÍL

CHARAKTERISTIKA UČEBNICE ČJ 3

Je to PRACOVNÍ UČEBNICE, což znamená, že je zde vyvozeno veškeré učivo (definice), ale současně úkoly pro práci žáků. Žáci se z učebnice efektivně učí tak, aby směřovali k daným cílům. Učebnice nabízí zcela originální pojetí výukového materiálu s rovnoměrným zastoupením komunikace, slohu i jazykové výchovy. Respektuje RVP s cílem naplňovat očekávané výstupy podložené učivem, utváření klíčových kompetencí a tam, kde je to vhodné, je zařazena problematika průřezového tématu Osobnostně sociální výchova.

V **jazykové výchově** žáci nabývají potřebné vědomosti a dovednosti v tvarosloví, pravopise, poznávají zvukovou stránku jazyka, učí se větné stavbě, obohacují si svoji slovní zásobu, poznávají význam a tvoření slov v českém jazyce.

V **komunikační a slohové výchově** žáci získávají základy komunikace, učí se pracovat s vlastním hlasem, dodržovat pravidla mezilidského dorozumívání, učí se naslouchat, formulovat vlastní myšlenky, rozumět odbornému i uměleckému textu a tvořivě s ním pracovat.

Ve **slohové složce** se žáci učí vyjadřovat svoje myšlenky ústně i písemně. Prostřednictvím komunikačních situací a s využitím vhodných metod do výuky přirozeně prolíná průřezové téma Osobnostní a sociální výchova a její okruhy osobnostní rozvoj, sociální rozvoj a morální rozvoj. Témata se týkají buď přímo žáka, jeho osobních pocitů a prožitků, nebo lidí kolem něho.

Učebnice je rozdělena **do pěti tematických kapitol - na každý měsíc jedna kapitola**. Kapitoly jsou propojeny s tématy v prvouce, což umožňuje praktikovat tematicky integrovanou výuku a efektivně využívat mezipředmětových vazeb.

Základem kapitol jsou souvislé texty, komiksy, komunikační situace (autorské nebo vybrané z dětské literatury), které jsou východiskem k praktickým činnostem žáků - ke komunikaci, čtení, psaní i naslouchání.

Největší díl aktivit žáků spočívá tedy v „praktickém užití jazyka“, ve formulaci vlastních myšlenek, otázek, v procvičování dovedností pracovat s textem, číst jej s porozuměním, učit se chápat odborný text, vyhledávat i třídit informace.

Přirozenou součástí výše zmíněných činností je tzv. slohový výcvik a výcvik v komunikaci (mluvení i naslouchání) vycházející z tématu, z aktuální situace, z potřeb žáků něco sdělit.

BURZA METOD používaných v učebnici i ve čtenářském sešitě TŘEŤÁK Pepa a kulička Hadu

ALFA BOX

Cíl: Shromáždit co nejvíce pojmů k danému tematickému okruhu. Pojmy psát k jednotlivým písmenům abecedy (Např. podst. jména z okruhu RODINA...)

A	B	C
Č	D	E
F	G	H
CH	I	J
K	L	M
N	O	P
R	Ř	S
Š	T	U
V	Z	Ž

BRAINSTORMING (bouře mozků)

Cíl

- získat co nejvíce názorů na danou problematiku;
- hledat cesty k řešení problému;
- dát možnost vyslovit nápady a myšlenky, vytvořit prostor pro další diskusi.

Pravidla

Zákaz kritiky či jakéhokoli hodnocení přinášených nápadů (od žáků i učitele).

Uvolnění fantazie. Neplatí žádná tabu, každý návrh, nápad se musí zapsat.

Nápady by měly být co nejkonkrétnější.

Postup

1. Seznámit žáky s metodou a pravidly.
2. Napsat téma nebo otázku viditelně na velký papír, na tabuli.
3. Požádat všechny o nápady, odpovědi, asociace. (*Co si představuješ pod pojmem, Vymysli, jak..., Navrhni!...*)
4. Zapisovat všechny nápady.
5. Nápady nechat „uležet“, později se k nim vrátit a použít jako východisko pro další přemýšlení či řešení problému.

Varianta: SKUPINOVÝ BRAINSTORMING

Vytvořit z dětí skupiny, ty mají svůj arch papíru, chrlí si nápady ve skupině a zapisují na svůj arch, případně na lístečky, které posléze třídí celá třída (např. metodou SNĚHOVÁ KOULE).

ULIČKA PRAVDY

Cíl

- jasně formulovat názory; vyjádřit se bez obav, taktně, otevřeně;
- zaujmout stanovisko, vyjádřit postoje;
- naslouchat; vyslechnout hodnocení ostatních a nezasahovat do něj.

Postup

Žáci se postaví do řad proti sobě. Vytvoří tak uličku, jíž prochází postava (žák, učitel v roli). Ostatní žáci procházejícího postupně oslovují. Vyjadřují buď jeho myšlenky postavy, sdělují vlastní osobní názory a postoje nebo hodnotí chování postavy v roli. Instrukce, k čemu se mají žáci vyjádřit, jim sdělíme dopředu.

KOMUNITNÍ KRUH

Cíl

- otevřeně prodiskutovat problémy žáků a ožehavá témata;
- budovat u žáků postoje a hodnoty;
- učit žáky naslouchat, vcítit se do ostatních, dodržovat pravidla komunikace.

Pravidla (stejná pro žáky i pro učitele)

1. Mluví jen ten, kdo má kámen nebo jiný předmět, který koluje. Zákaz kritiky, komentářů, posměšků a jiných reakcí.
2. Z kruhu se nic nevynáší (jedině v případě, že by šlo o trestný čin apod., musíme informovat příslušné instituce).
3. Když se někdo nechce vyjádřit, nenutíme ho.
4. Chce-li někdo promluvit, když není na řadě, vyžádá si kámen.

Postup

1. Všichni žáci se posadí do kruhu.
2. Učitel nastolí otázku, téma, zážitek, problém nebo řešíme problém, který vznikl v rámci skupiny (krádež, záškoláctví, neplnění úkolů...)
3. Učitel nebo některý žák si vezme kámen a vyjádří se jako první k problému.
4. Kámen putuje po kruhu, od jednoho k druhému a vyjádří se každý, kdo chce.
5. Na závěr diskuse se snažíme shrnout názory, vyjádřit postoje, stanoviska.
6. Pokud se v průběhu diskuse odhalí osobní problémy, řešíme individuálně.

SNĚHOVÁ KOULE (Jde o variantu skupinové - kooperativní výuky.)

Cíl

- získat co nejvíce názorů, řešení určité úlohy, problému;
- naučit se spolupracovat, diskutovat, argumentovat, obhajovat názory.

Postup

1. Po vymezení úkolu začínají pracovat jednotlivci. Každý samostatně píše slova, odpovědi na danou otázku atd. Nejlépe je psát na lepicí lístečky.
2. Jednotlivci se spojí do dvojic a v řešení úkolu pokračují. Čtou nápady na lístečcích a pokud se některé opakují, vytrídí se tak, aby byl každý návrh zastoupen pouze jednou. Ty lístky, na nichž jsou úplně stejná slova (nápady), při třídění slepíme k sobě. Tím zůstane každý nápad k dispozici pouze jednou. Dvojice se mohou spojovat do čtveřic a třídit nápady stejným způsobem.
3. Skupiny svoje nápady nakonec prezentují: 3 neoriginálnější, 3 nejčastější...
4. Případně vytrídíme společně všechny lístečky, aby zůstalo každé slovo jen jednou a slova nalepíme na arch (ideálně podle abecedy), čímž vytvoříme VÝUKOVÝ OBRAZ (např. slova se slabikou DI/DÍ, podst. jména, slovesa...)

I.N.S.E.R.T. (Vaughan & Estes, 1986)

Cíl

- zpracovat text při prvním čtení, vnímat text pozorně a uvědomovat si, co čtu;
- rozhodovat během čtení, jaký vztah k informaci mám;
- nejdůležitější informace lze seřadit do tabulky INSERTu, která může sloužit místo zápisu.

Postup

1. Čti s tužkou v ruce a během první četby se zamýšlej nad významem informací.
2. Zhruba jednou, dvakrát během odstavce označ informace **znaménky**:
 - ✓ Udělej „**fajfku**“ ✓ na okraji textu, jestliže čteš známou informaci (“vím”).
 - Udělej **mínus**, jestliže je informace, kterou čteš, v rozporu s tím, co sis myslel/a (myslel/a sis něco jiného).
 - + Udělej **plus**, jestliže informace, kterou čteš, je pro tebe nová a důvěřuješ jí.
 - ? Udělej **otazník**, jestliže informaci nerozumíš nebo by ses chtěl/a dovědět víc.
3. Značky dělej po pravém okraji a dbej na to, abys označoval/a opravdu konkrétní informaci (můžeš ji podtrhnout).
4. Prodiskutujte ve skupinách, na co jednotlivci při četbě narazili, vzájemně si vysvětlete, jak rozumíte některým informacím označeným otazníkem.
5. Napiš zápis: je možné využít tabulku INSERTu.
6. Čtení zápisů (tři žáci přečtou informace z 1. sloupce, tři žáci z 2. sloupce...)

Tabulka insertu

Žáci mají tabulku se čtyřmi sloupci.

Do 1. sloupce (✓) a do 2. (+) žák zapíše individuálně tři konkrétní informace.

Pod značku - napíše alespoň jednu informaci, která je v rozporu s tím, co si myslel před četbou.

Do sloupce ? zformuluje otázku (= celou větu tázací ne heslo).

Při nácviku této metody začneme jen s jedním nebo dvěma znaménky. Také tabulka může mít zprvu pouze 1 - 2 sloupce.

JEDNODUŠŠÍ VARIANTA: vhodná jako nácvik do 2. ročníku.

Čteme společně text a děti zvedají znaménka na kartičkách. Nejdříve můžeme využít jen 2 kartičky (✓ = vím, + = nová informace).

Nejtěžší je naučit žáky vybrat informaci k textu, ke které se mají vyjádřit.

Pr.: Čteme text o kočce domácí: *Kočka je domácí zvíře.* Žáci podtrhnou informaci *domácí zvíře* a zvednou příslušnou kartičku (✓ = vím, + = nová informace).

Čteme dál: *Je to savec*. Žáci podtrhnou informaci *savec* a zvednou příslušnou kartičku (✓ = vím, + = nová informace).

Takto učíme žáky označovat a vyjadřovat se k důležitým informacím.

Postupně místo zvedání kartičky, označí informaci znaménkem přímo v textu, ideálně na konci řádku (případně nad informací - musí být dostatečně široké řádkování).

SKUPINOVÁ VÝUKA

Cíl

- rozvoj kooperace mezi žáky (učí se spolupráci, dělbě práce, vzájemné pomoci);
- řešení náročnější úlohy nebo problému;
- rozvoj komunikačních dovedností (sdílení názorů, prezentace výsledků, argumentace);
- rozvoj sociálních dovedností, učení se skupinovému soužití; aktivizace žáků ve vyučování.

Pravidla tvoření skupin

a) heterogenní skupiny (různorodé)

Nejlépe je výběr žáků provést cíleně tak, aby výkonnost skupin byla vyrovnaná, aby každá skupina jako celek při řešení uspěla.

b) homogenní (stejnorodé)

podle výkonů - vnitřní diferenciací, ve skutečnosti nejde o skupinovou výuku;
podle pohlaví - nejčastější v TV, PČ.

Postup

1. Formulace úkolu, otázky nebo problému

Skupiny mohou řešit stejný úkol nebo rozdílné úkoly tvořící stěžejní body učiva. Zadání by mělo být písemné, jasné a srozumitelné, stejně jako pracovní podmínky a pravidla.

2. Vlastní skupinová práce žáků

Skupina analyzuje zadání, zpracovává materiál, hledá cesty k řešení, ověřuje jejich správnost, členové konfrontují názory, argumentují, logicky zdůvodňují. Učitel prochází mezi skupinami, sleduje činnost všech, je připraven konzultovat. Při velké hlučnosti jednotlivce individuálně ztiší - ne veřejně!

3. Prezentace výsledků

Skupiny prezentují svá řešení (ústně, schématicky na tabuli, písemnou prezentací), proběhne analýza výsledků, diskuse a hodnocení (sebehodnocení skupin, hodnocení učitelem).

PARTNERSKÁ VÝUKA (jedná se spolupráci žáků při učení ve dvojicích). Žáci si vyměňují názory na řešení úloh, pomáhají si, kompenzují své nedostatky, společně připravují otázky, kontrolují úkoly, shromažďují informace, zhotovují modely, kresby, řeší hádanky, diskutují o problému, nacvičují rozhovor. Jde o nejlepší přípravu pro skupinovou práci.

POJMOVÁ, MYŠLENKOVÁ MAPA

Cíl

- uplatnit vědomosti a zkušenosti, prohloubit poznání, zpřesnit vztahy mezi pojmy;
- rozvíjet myšlení, učit srovnávat, hodnotit, vysvětlovat, interpretovat;
- cvičit analýzu a syntézu, učit se učit.

Podstata pojmové, myšlenkové mapy:

V odborné literatuře se setkáme jak s totožným chápáním pojmové a myšlenkové mapy, tak s tím, že pojmové mapy představují pouze „soupis“ všech pojmů k danému tématu, zatímco myšlenkové mapy tyto pojmy systematizují, logicky třídí, naznačují vzájemné vztahy atd.

Myšlenkové mapy cíleně kombinují klíčová slova a hlavní myšlenky s obrázky, prostorovými schématy, barvami, velikostí nebo tvarem písma atd.

Postup:

1. Napiš doprostřed velkého papíru problém (pojem) a zakroužkuj ho.
2. Uvažuj o dílčích problémech, které mají nějaký vztah k hlavnímu problému. Každý menší problém dej do menšího kroužku a přiřaď ho k hlavnímu problému, tvoř podmnožiny, větve. Učitel může důležité pojmy napsat na kartičky, které žáci v prvních fázích pouze logicky třídí.
3. Hledej a vyznačuj vztahy mezi jednotlivými kroužky.

Zpočátku mají mapy podobu **brainstormingu** - pojmy se postupně nabalují okolo ústředního tématu. Pojmy se zatím nepropojují, děti neurčí souvislosti. Mapy u nejmenších dětí bývají **obrázkové**. K posunu vedou vhodné **otázky učitele** (*K čemu slovo patří? Není tu už napsáno jiným výrazem? Jak říkáme slepici, kočce, psovi dohromady?*)

Hledání souvislostí, třídění pojmů a přiřazování ke kategoriím je další etapou ve zvládnutí tvorby myšlenkových map. Ve chvíli, kdy vědomě začínáme hledat souvislosti a vazby, je potřeba, aby se pojmy daly snadno ubírat, přidávat a přemísťovat. Zde se osvědčily **lepící kartičky** nebo **kartičky s magnety**. Na kartičkách mohou být nejen pojmy, ale i otázky, ke kterým se můžeme vrátit. Proto je důležité, aby mapa mohla být určitou dobu ve třídě k dispozici.

ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ (PROBLÉMOVÁ VÝUKA) Cíl:

- naučit se řešit problém; samostatné objevování neznámých skutečností;
- získat trvalé vědomosti;
- aktivizace vyučování.

Definice problému

Problém je situace současně obtížná, nejasná, nová. Je to teoretická nebo praktická obtíž, kterou žák řeší svým vlastním aktivním zkoumáním. Tzn., že žákům nejsou sdělovány „hotové“ vědomosti nebo fakta, ale jsou vedeni k tomu, aby k novým poznatkům dospěli vlastním uvažováním, měřením, pozorováním, výpočtem. Problémové úlohy by měly vycházet z reálných životních situací nebo na ně navazovat. Jednoduchým řešením problému je kladení problémových otázek, úkolů začínajících slovy: srovnej, proč, čím se liší, jak bys vysvětlil, urči, dokaž, popiš, jaký je rozdíl, jak lze použít, hledej další řešení, vyvoď pravidlo, co do řady nepatří a proč, seřaď podle posloupnosti...

PĚTILÍSTEK

Cíl

- evokace nového učiva; zjistit, bylo-li nové téma, pojem pochopeno;
- stručně shrnout téma, názor, postoje;
- naučit se přesně formulovat myšlenky, neodbíhat od tématu.

Postup

a) Seznámit žáky se strukturou pětilístečku:

1. řádek - pište 1 slovo (podstatné jméno, název, námět, téma). Příklad: *kočka*
2. řádek - pište 2 slova (přídavná jména vyjadřující jaký, -á, -é podst. jm. je). Příklad: *domácí, divoká*
3. řádek - pište 3 slova (slovesa, děj, co dělá, co činí, co koná). Příklad: *mňouká, loví, protahuje se*
4. řádek - pište 4 slova (věta, souvislé vyjádření). Příklad: *Kočka domácí je savec.*
5. řádek - pište 1 slovo (synonymum, pointa, asociace). Příklad: *čiča*

b) Žáci podle instrukcí vytvoří svůj pětilísteček:

NÁZEV, TÉMA

PŘÍDAVNÉ JMÉNO

PŘÍDAVNÉ JMÉNO

SLOVESO

SLOVESO

SLOVESO

VĚTA (SOUVISLÉ VYJÁDŘENÍ) O ČTYŘECH SLOVECH

SYNONYMUM, ASOCIACE, SHRUTÍ

- c) Učitel může tvořit pětílístek společně se žáky.
- d) Prezentace pětílístků (dobrovolným přečtením, zveřejněním na nástěnce).
- e) Zpracování pětílístků může být přípravou pro slohovou práci.

BAROMETR POCITŮ

Cíl

- vyjádřit vlastní pocity a použít k tomu různé barvy podle toho, co mi barvy evokují (radost, smutek, strach, nezáměr, nuda);
- nahlas své pocity pojmenovávat a otevřeně o nich hovořit;
- vcítit se do pocitů jiných osob.

Postup

1. Žáci si vyberou barevné pastelky: barva neutrální, veselá, šťastná, smutná. Na proužek papíru různými barvami znázorňují svoje emoce nebo pocity různých hrdinů, o kterých čtou.
2. Pocity lze znázorňovat přímkou, která mění barvy. V určitých úsecích přímka přechází v barevné klubíčko, čímž žák vyjádří, že pocit byl dlouhý, intenzivní. Současně s malováním sdělují nahlas své pocity: „Ráno vstanu a ještě si neuvědomuji, co je za den (namalují čáru neutrální barvou), dopoledne pomáhám mamince, už se začínám těšit (veselejší čára), zdobím stromeček, což dělám moc ráda...“ (namalují malé zářivé klubíčko).

Varianta:

Diagram se nemusí malovat jen jako přímka, ale i v podobě mandaly (barevné soustředné kruhy). Pocity lze vyjadřovat také na vodorovnou osu. Křivky nad osou zobrazují pozitivní pocity, pod osou negativní.

Své pocity vyjadřujeme také např. **postavením těla**. Když se necítím dobře, jsem nejmenší (dřep). Když se cítím nejlépe, jsem největší (stoj na špičkách, vzpažit). Dále své pocity můžeme vyjádřit mimikou obličeje, postojem, pomocí smajlíků, pomocí počtu zdvižených prstů atd.

PŘÍMKA POSTOJŮ

Cíl: vyjádřit vlastní postoje k jakékoli problematice.

Postup:

1. Učitel vymezí ve třídě pomyslnou přímku:

- _____ 0 _____
+

rozhodně ne

nevím

rozhodně ano

2. Učitel čte připravené výroky, např. o vztahu žáků ke škole, a žáci se staví na pomyslné přímce podle toho, jaké stanovisko zaujímají k výroku. Každý vyjadřuje svůj postoj bez ohledu na to, kde stojí ostatní.

3. U některých výroků se můžeme zastavit a žáci své postoje vysvětlují, obhajují. V případě potřeby mohou žáci své místo na přímce přehodnotit a přemístit se.

Varianta:

Místo na přímce se mohou žáci postavit do jednotlivých rohů třídy, které jsou označeny slovy ANO - NE - NEVÍM.

OBÍHAJÍCÍ FLIPY

Cíl

- získat co nejvíce názorů a řešení určité úlohy nebo problému skládajícího se z více částí;
- seznámit se s problémem z různých úhlů pohledu, inspirovat se názory ostatních, učit se od sebe navzájem.

Postup

1. Každá skupina řeší určitý úkol (vymýšlí slova, pravidla, vlastnosti, věty na dané téma).
2. Po určité době (5 - 7 min.) si skupiny papíry vymění. Skupiny si přečtou návrhy předchozích řešitelů, prodiskutují a připíší vlastní nápady (každá skupina píše jinou barvou).
3. Výměna papírů probíhá tak dlouho, dokud každá skupina neprojde všechny části úkolu a dostane zpátky svůj původní papír.
4. Skupiny si projdou, prodiskutují náměty, které jim na papír během „obíhání“ přibyly. Kladou otázky k tomu, čemu nerozuměj

ROZHOVOR, DISKUSE

Cíl

- získat co nejvíce názorů na dané téma;
- naučit se formulovat svoje názory, vysvětlovat, argumentovat, oponovat;
- trénovat způsoby dorozumívání v různých komunikačních situacích.

Metoda rozhovoru představuje verbální komunikaci v podobě otázek a odpovědí dvou nebo více osob na dané téma. Sleduje stanovený cíl. Může vést žáky k účasti na řešení probírané problematiky různými způsoby.

Nejúčinnější je případ, kdy učitelova otázka vyvolá výměnu názorů mezi žáky a teprve poslední žák formuluje výslednou odpověď. Tato úroveň rozhovoru má už blízko k diskusi, ale klade specifické nároky na otázky.

Při nácviku rozhovoru či diskuse je nutné postupovat po malých krocích - učit se klást otázky; odpovídat na ně; střídát role posluchač - mluvčí; parafrázovat mluvčího, shrnout obsah.

Druhy otázek:

Zjišťovací - na vybavení faktů. (*Které znáš slovní druhy?*)

Otevřená - vyžaduje širokou odpověď. (*Co si myslíš o této knize?*)

Zavřená - odpověď je krátká, dá se odhadnout. (*Máš napsaný domácí úkol?*)

Konvergentní - vyžaduje se známá, jednoznačná odpověď. (*Kdo napsal knihu?*)

Divergentní - očekává se postižení nových skutečností. (*Dovedeš vysvětlit, proč píšeme...?*)

Problémová - (*Proč má jedno slovo různé významy? Na čem to závisí?*)

Na posouzení situace - (*Co by se stalo, kdybys ve slově ryba napsal/a na začátku ch?*)

Rozhodovací - (*Je slovo lyžař podstatné jméno nebo sloveso?*)

Učitel by měl být vždy připraven, rozhovor pevně a citlivě řídit a neváhat na konci doplnit učivo, poopravit mylné názory.

DISKUSE se na rozdíl od rozhovoru vymezuje jako forma komunikace učitele a žáků, při níž si účastníci navzájem vyměňují názory na dané téma, na základě svých znalostí, pro svá tvrzení uvádějí argumenty, a tím společně nacházejí řešení daného problému.

Hlavní zásady úspěšného dialogu a diskuse: (možno využít u formulace pravidel komunikace).

Tvůj oponent není nepřítel, nýbrž partner pro hledání pravdy.

Snaž se porozumět druhému, abys mohl jeho názor vyvracet nebo uznat.

Tvrzení bez důkazů nevydávej za argument - jde o tvůj názor, domněnku.

Neutíkej od tématu.

Nesnaž se mít vždy poslední slovo. Slova nenahradí chybějící argument.

Nesnižuj osobní důstojnost oponenta.

Komunikace vyžaduje disciplínu. Ovládej se, vyjadřuj se klidně a srozumitelně.

Nezaměňuj dialog s monologem - všichni mají právo se vyjádřit.

Šetři časem.

PŘEHLED JAZYKOVÝCH ÚKOLŮ VHODNÝCH PRO PRÁCI S TEXTY

Jde o přehled úkolů, které lze zařazovat do výuky dle potřeby při cyklickém opakování. Každá kapitola obsahuje texty skýtající dostatek možností k plnění níže navržených úkolů.

ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA

Pečlivě vyslovuj a rozlišuj samohlásky krátké, dlouhé. (Doplňuj je do slov.)

Vytleskej délku, tvoř slova podle daného rytmu.

Říkej slova po hláskách - MARTĀNSKY (o - k - n - o: okno).

Odděluj a piš slova ve větách na základě sluchové analýzy. (Urči počet slov.)

SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV

Najdi nejdelší - nejkratší slovo, slovo začínající daným písmenem.

Rozděl slova na slabiky, najdi slovo s příslušným počtem slabik. Seřaď slova podle počtu slabik. Tvoř slova s určitým počtem slabik, se slabičným vzorcem.

Urči hláskovou stavbu slova (samohlásky, souhlásky).

Najdi tvrdé souhlásky, měkké souhlásky. Piš slova s těmito souhláskami.

Slož z daných písmen slovo (určitý slovní druh), jméno.

Změň ve slově jednu hlásku a vytvoř jiné slovo.

Vymysli (vyhledej) slova stejného - opačného významu, slova podřazená, nadřazená, souřadná. Seřaď slova podle abecedy.

Vytvoř abecední seznam slov.

TVAROSLOVÍ

Najdi v textu podstatná jména, příd. jm., slovesa, číslovky, spojky.

Urči rod a číslo podstatných jmen.

Tvoř věty s danými slovními druhy.

SKLADBA

Spočítej slova ve větě, najdi nejdelší a nejkratší větu. Utvoř větu s daným slovem.

Utvoř větu složenou z několika slov.

Utvoř větu oznamovací, rozkazovací, otázku. Změň větu oznamovací na otázku, na rozkaz. Vyslovuj různá přání. Tvoř otázky k textu (kdy, kde, co, proč).

Vyhledej věty jednoduché, souvětí.

Spoj věty jednoduché do souvětí pomocí nabídnutých spojovacích výrazů.

Dokončuj souvětí.

Rozděl dlouhé souvětí na více větných celků.

Vyhledej v textu spojovací výrazy.

Vyhledej slova, která do vět nepatří. Doplň do vět vhodná slova.

ZÁŘÍ, 1. kapitola: **MÍSTO, KDE ŽIJEME** (str. 4-14)

Str. 4: Každá kapitola je uvedena **TABULKOU S CÍLI NA CELÝ MĚSÍC** a také přehledem diagnostických úkolů v učebnici, které slouží k ověřování toho, nakolik žák/žákyně daných cílů dosáhl/a. U “nových typů” diagnostických úkolů (oproti 2. ročníku) v rámci jednotlivých kapitol jsou navrženy indikátory kvality (upřesnění, co přesně má žák dělat, podle čeho pozná/me, že úkol splnil).

Na úvod kapitoly: SNĚHOVÁ KOULE - Můj domov, proč je doma “nejlíp”...?

Strana 5, cvič. 1,2

Téma – VZPOMNKA NA PRÁZDNINY (podle Zuzany Staňkové)

Brainstorming – téma „prázdniny“ – v kruhu na koberci („řekni jedno slovo, které tě napadne, když se řekne prázdniny“) – po aktivitě sdílení s dětmi – „Co všechno nám může sdělit jedno slovo? Jak obtížné je vybrat z celé věty v hlavě to nejdůležitější slovo? V kterých situacích v životě odpovídáme místo celou větou jen jedním slovem?“

Aktivita v kruhu ve stoje – „**vymění si místo ten, kdo** ... byl u moře, jel na tábor, zmokl na výletě,... Děti mohou navrhnout, kdo si vymění místo.

Obrázky na téma prázdniny - prohlédnout , větu o obrázku, **návrh co nejuvýstižnějších sloves** (psát na tabuli). Co prázdninového mohou symbolizovat jednotlivé barvy ? (žlutá – Slunce...).

Str. 5, žárovka: Opakování sloves (sloveso jako základ věty). Slovesa lze dobře předvádět pantomimou. Lze na 2 skupiny: prázdninová slovesa x školní slovesa.

SLOVNÍ DRUHY: Ve **2. ročníku** jsme vyvodili:

1. základní podstatná jména: názvy osob, zvířat a věcí (budeme postupně rozšiřovat)
2. slovesa
3. spojky (používali jsme nabídnuté spojky k tvoření souvětí).

Ve **3. ročníku** budeme postupně přidávat vyvození dalších slovních druhů. Zatím žáci všechny názvy ani NEMOMORUJÍ a take je NEURČUJÍ pomocí číslic (pořadí). Pořadí zatím vůbec nezavádíme, může být matoucí, že děti určí správně slovní druh, ale napíšou špatnou číslici. Cílem je porozumět, co slovní druh znamená a umět využívat podstatná jména, přídavná jména a slovesa ve správných tvarech.

Varianty – procvičování sloves: metoda POSLEDNÍ SLOVO PATŘÍ MNĚ

Žák řekne nebo předvede, co rád dělá některý spolužák. Při pantomimě – ostatní žáci vysloví sloveso. Dotyčný žák (kterého se to týká) souhlasí nebo nesouhlasí a řekne jiné sloveso, které vystihuje, co rád dělá.

Dále by byla vhodná aktivita: MÍSTO SI VYMĚNÍ TI, – kdo rád plavou, čtou, počítají, zpívají,.. **Pozor**, aby byla vyslovena opravdu slovesa nebo ze slovního spojení sloveso zdůrazníme (“Hraje fotbal” – HRAJE).

Strana 5, cvič. 2

Básnička – **práce s rozstříhaným textem** – ve skupinách (2–3 děti) poskládat vždy část básničky (porovnat se skupinou, která skládala stejnou část) – dohodnout se na definitivním znění básničky (hledání rýmů, všímání si velkých a malých písmen – začátek či pokračování věty, psaní teček – konec vět). Společně dohodnuté znění přečíst.

Konec prázdnin – Stanislav Homolka (text mírně upraven)

Prázdniny jsou za horami,
už je konec, už je to!
Tašku rychle popadneme,
Vzpomínáme na léto.
Co je pryč, s tím hlavu nelam!
Kniha, sešit, ten je rád,
že ses vrátil z luk a lesů
kreslit, číst a počítat.

Holky, kluci, už je škola!
K nové práci nyní čas.
Vše uteče jako voda,
prázdniny tu budou zas.

Básnička – **Práce s textem II, v učebnici**

- Společné čtení, samostatné čtení
- Hledání písmen / slabik / slov / vět – rozlišení daných pojmů při práci s textem (opakování)

Další aktivity s básní (v kruhu na koberci)

- Marťanština jednotlivých slov – z písmen slova a naopak – zkouší i děti
- Vytleskávání jednotlivých slov, počítání slabik
- Problémová úloha pro děti: „Mají slova NY-NÍ a JA-KO stejný počet slabik? V čem jsou při vytleskávání slabik přeci jen rozdílná?“ – dlouhá a krátká slabika
- Zavedení dohody s dětmi – Budeme ukazovat (vizualizace) jinak dlouhé slabiky (pohyb svise – dlaně před hrudníkem pohyb dolů ke stehnům) a krátké slabiky (ťuknutí dlaněmi do břicha) –

- Graficky na velké kartičky slabičný vzorec – tečky a čárky dle délky slabik – hledat slova z básničky (návčik hledání slov s dětmi)
- Ke slabičnému vzorci hledají děti vhodná slova
- Psaní – zapisování slov z básničky ke slabičnému vzorci

Alfa box:

- Téma prázdniny – do tabulky napsat slova k tématu prázdniny, začínající na písmena v okénkách (O abecedě učitel nemluví, čeká, kdo z dětí si všimne. Nechá děti pojmenovat, čeho si všimly. Velký prostor dětem.) – kdo chce, pracuje sám / ve dvojici.
- Kontrola napsaných slov – mezi dětmi, poté s učitelem.
- Na papíry A4 děti chodí po třídě zapisovat vybraná slova a vznikne „třídní alfa box“ na téma prázdniny – na nástěnku společně s prázdninovými obrázky.
- **Náměty pro rychlíky:**
 - na slova z alfa boxu vymýšlet věty, ty zapisovat.
 - Hledat v alfa boxu slova, která spolu nějak souvisí, slova se stejným slabičným vzorcem

Strana 5, cvič. 2 E): Tajenka – PRÁZDNINY. Opakování skupin dy/dí, ty/ti, ny/ni – které jsou velmi těžké na sluchové rozlišování. Pomáhá zapojit více smyslů, ale základem je precizní, až přehnaná výslovnost.

Pečlivě vyslovuj a označ barevně:

di, dí, dy, dý

ti, tí, ty, tý

ni, ní, ny, ný.

Prázdniny jsou pryč.

Je první týden v září.

Začíná školní rok.

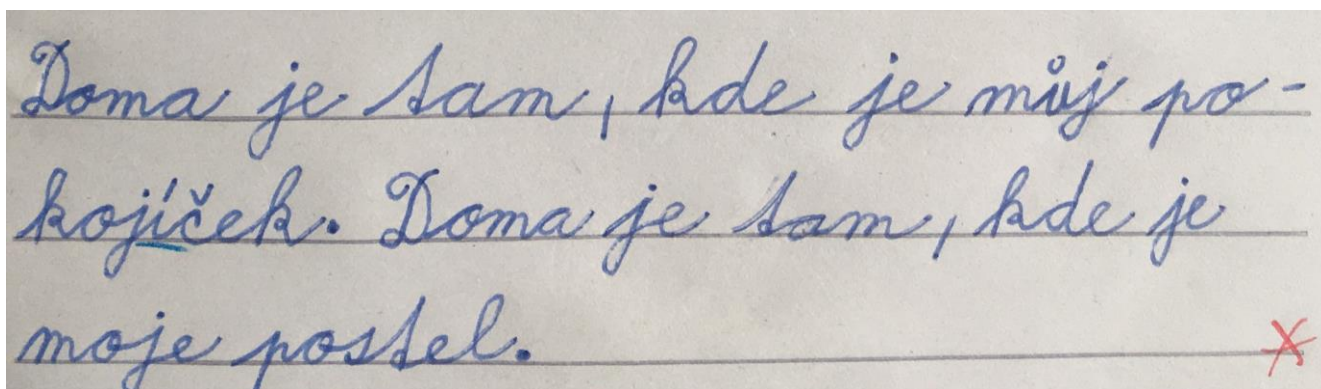
Chodíme do třetí třídy.

Strana 6, cvič. 1

Označování v textu – děti mohou pracovat ve dvojicích a vyhledají odstavec, ve kterém se píše, co všechno může znamenat U NÁS DOMA (2. odstavec: byt, dům, ulice, vesnice, město, kraj).

Kde jsi doma ty? Najdi v textu, kde jsme doma všichni? Co to znamená? Jak se jmenuje naše vlast?

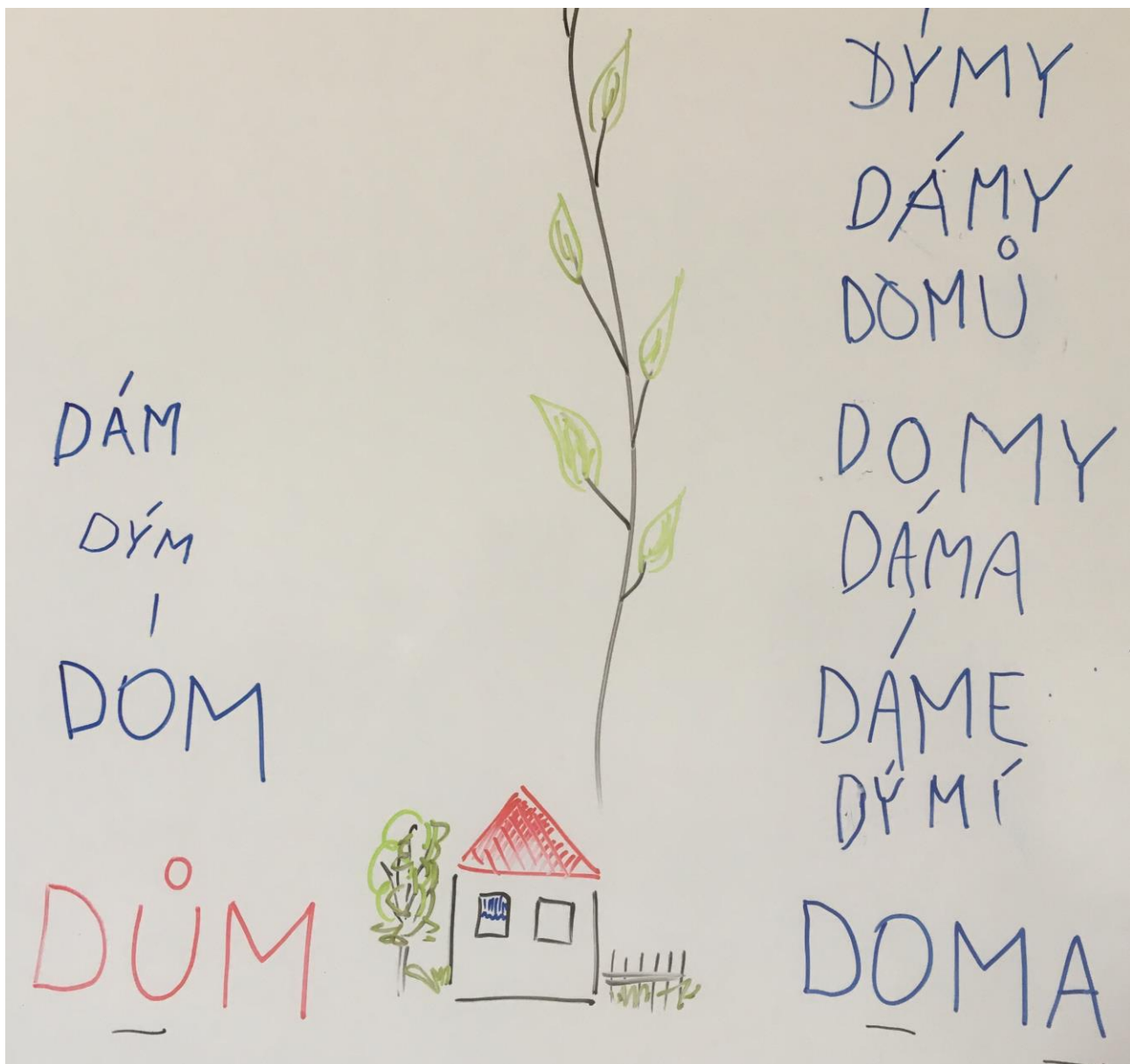
Strana 6, cvičení 1 C): ukázky ke str. 6: Mgr. Romana Tylečková, ZŠ Krmelín

Strana 6, cvič. kostka HRA SE SLOVY DŮM, DOMA: Měnit ve slovech samohlásky, vystřídat všechny krátké i dlouhé, se kterými existuje smysluplné slovo (říkat věty).

OPAKOVÁNÍ SAMOHLÁSEK – SAMOHLÁSKOVNÍK

Zopakovat také pravopis ú/ů.

Strana 7, cvič. 1.: Tajenka – MŮJ DOMOV

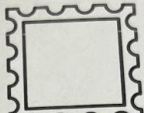
Práce se slovy: **hlásková i slabičná stavba.**

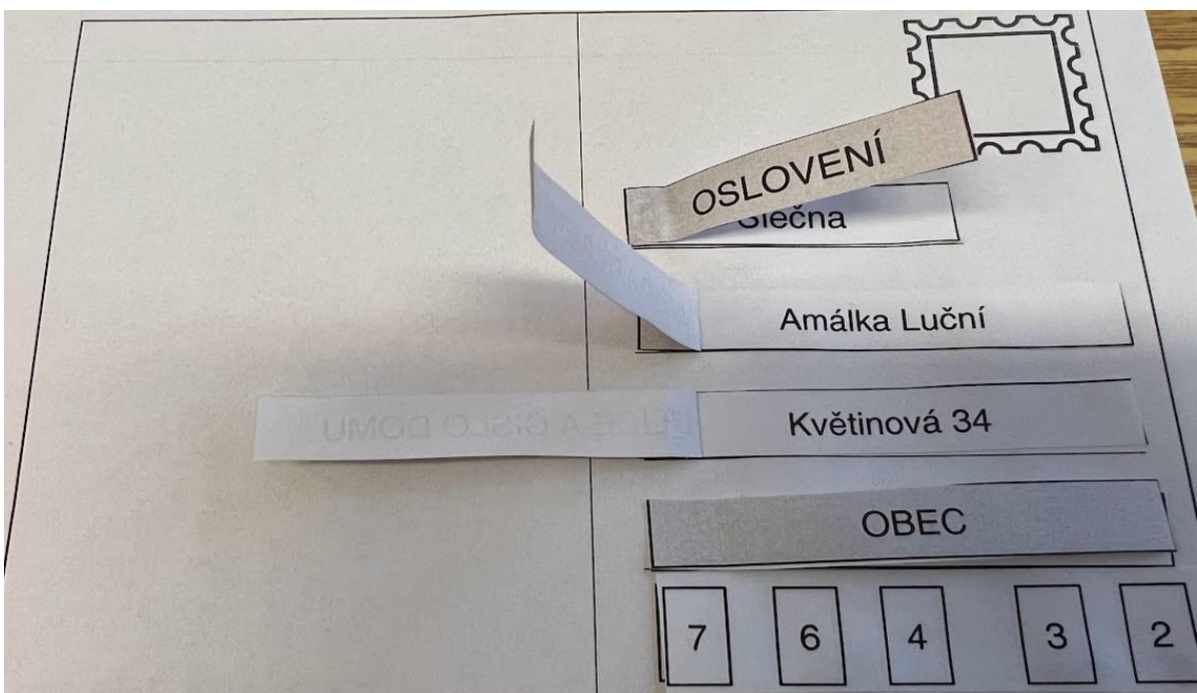
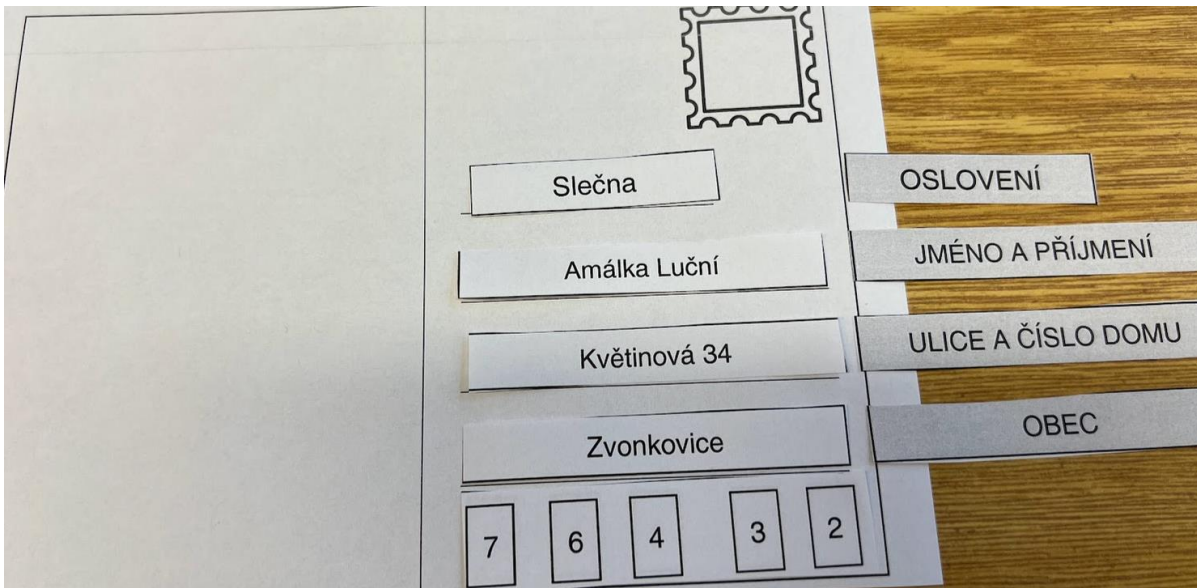
Dopsat název obce, města, kde žijeme – pravopis zeměpisného názvu.

Zopakovat pojmy do adresy: adresát, bydliště, ulice, směrovací číslo, adresát...

NAPSAT SVOJI ADRESU. Mgr. Lenka Syrová: *skvělý nápad k opakování adresy*

					 <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>														
OBEC					ULICE A ČÍSLO DOMU														
JMÉNO A PŘÍJMENÍ					OSLOVENÍ														
Amálka Luční					Zvonkovice														
7	6	4	3	2	1	2	7	8	0										
Slečna			Kamarád			Paní													
Polníkov					Matěj Zajíc														
Kaprová 192					Rybníkovec														
Květinová 34					Zelná 278														
Petra Rybová					2	0	5	7	9										

					 <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>														
					OSLOVENÍ														
					JMÉNO A PŘÍJMENÍ														
					ULICE A ČÍSLO DOMU														
					OBEC														

Adresa školy:

15. sáří
ZŠ T. G. Masaryka Krmelín
Školní 170
739 24 Krmelín

Strana 7, cvič. 2: Opis básně: CESTIČKA K DOMOVU (KAREL Václav Rais), zkráceno

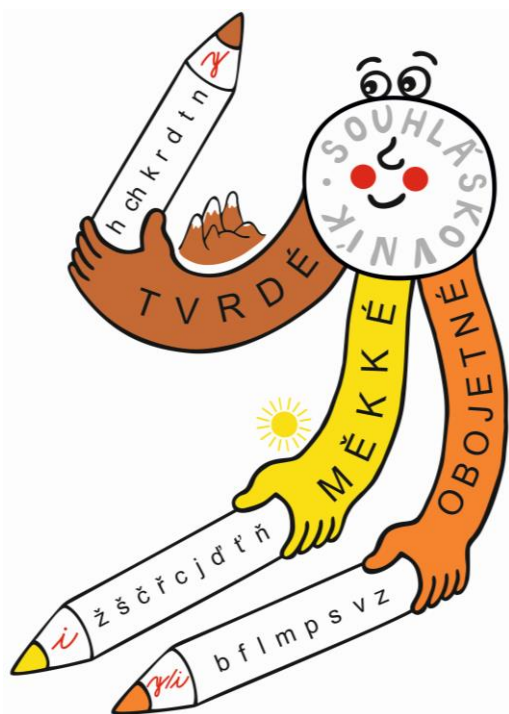
Cestička k domovu

známě se vine,
hezčí je krásnější,
než všechny jiné.

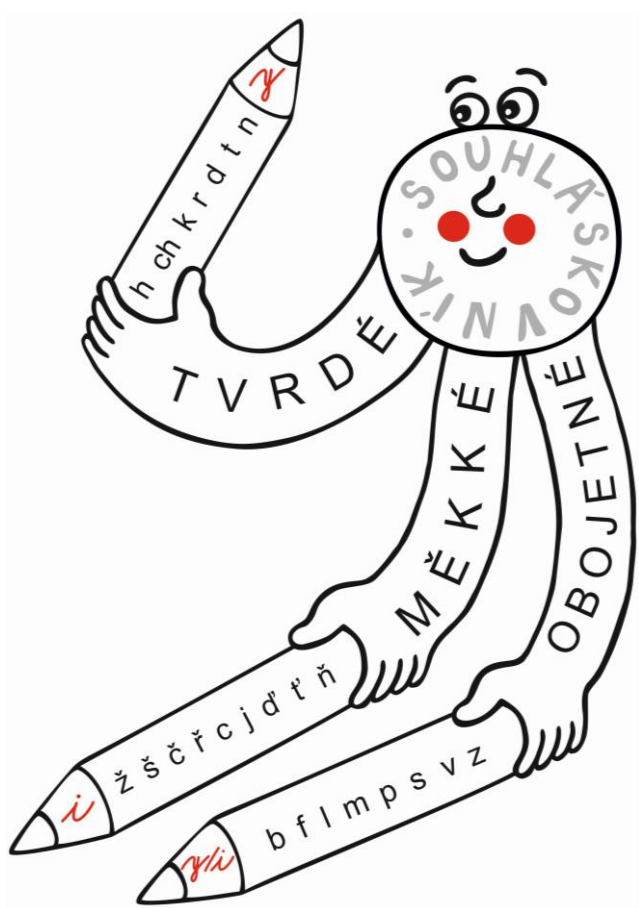
I kdybych ve světě
smutně se míval,
na téhle cestičce,
vždy bych si zpíval.

Práce se SOUHLÁSKOVNÍKEM, ZVOLIT BARVY PRO JEDNOTLIVÉ SOUHLÁSKY (resp. využít ty, které jste zvolili loni). Společně v básni označit **barevně tvrdé, měkké a obojetné skupiny = souhláska s příslušným “íčkem”** (říkáme tomu „barevné kódování“). Pozor na I/Y po obojetných souhláskách, aby je děti nekódovaly jako tvrdé nebo měkké skupiny.

PRAVOPISNÍK S NÁVRHEM KÓDOVÁNÍ:
tvrdé – hnědě, měkké – žlutě, obojetné – oranžově.

PRAVOPISNÍK nevybarvený – můžete si zvolit podle svého uvážení a systému:

Někde volili: tvrdé – červeně, měkké - modře a obojetné – fialově.
Např. viz ukázka Romana Tylečková, ZŠ Krmelín:

Cestička k domovu

známě se vine,

hezčí je krásnější,

než všechny jiné.

J kdybych ve světě

smutně se míval,

na téhle cestičce,

vždy bych si spíval.

POZOR! NEJEDNÁ SE O TVRDÉ, MĚKKÉ, OBOJETNÉ SLABIKY, ale o tvrdou souhlásku s y/ý, měkkou souhlásku s í/í a obojetnou souhlásku s y/ý nebo í/í (proto říkáme tvrdé a měkké skupiny).

Strana 8, cvičení 1, 2: MĚSTO – VESNICE

ŽIJEME VE MĚSTĚ NEBO NA VESNICI? Jak těmto pojmům rozumím?

Pojmy: Město – hlavní město, metropol, velkoměsto, městys – jen tam, kde je to aktuální..., venkov...

MĚSTO NEBO VESNICE? (námět Dagmar Vysoká)

Kampak vede tato cesta?

Vede do Pepova města!

Je to město Časová,

Pepa tam svůj domov má.

Dům v ulici Kaštanové,

na domě je sedmička.

Kdo tam kromě Pepy bydlí?

Máma, táta, sestřička.

Aspoň jednou v měsíci,

je Pepa na vesnici.

Jak se lidé na vsi mají?

Dobře! Všichni se tam znají.

Město nebo vesnice?

Je to těžké velice.

Všechno má svá pro a proti,

co říkáte, milé děti?

Je to jedna verze básničky o městě Časové složená z námětů D. Vysoké – s otevřeným koncem, aby byla možná diskuse: PRO-PROTI.

V opakovací práci (str. 14) je ještě trošku jiná verze básně, což nevádí, protože žáci budou mít některé aktivity vyzkoušené, procvičené...

Dá se vyvodit Pepova adresa, zjistit, který údaj do adresy v básničce nenajdeme (PSC).

Mapovat, co žáci potřebují ke svému životu. Lze psát na lístečky a třídit do významových okruhů (bydlení, obchody, školy, zábava, zdravotníci, doprava...)

Námět Mgr. Martina Ruszová, Český Těšín:

Vypisovali jsme do sešitu a diskutovali, které pojmy najdeme ve **vesnici**. Děti se shodly na tom, že některé pojmy patří jak k vesnici, tak do města. Vznikl tedy nápad s využitím Vennova diagramu. Děti přemýšlely a na základě svých zkušeností argumentovaly.

Někdy však k úplné shodě nedošlo a chtěli jsme důkazy.

Např. Všichni měli zkušenost s velkou podzemní garáží u obchodního centra, ale může být podzemní garáž třeba jen u rodinného domu, jak si myslel jeden hoch ze třídy? Pokud ano, pak by asi takový rodinný dům mohl být i na vesnici...

Při vycházce městem nás čeká kromě vyhledávání zajímavých míst, pozorování názvů ulic, práce s plánkem, také pátrání po rodinném domku s podzemní garáží :-).

(Máme takovou nástěnku s "odloženými náměty, nápady, nevyřešenými úlohami, ...ke kterým se budeme vracet. (Převzato od Hmatu :-)). Navazuje nám hodina prvouky, kde jsme pokračovali s texty město x vesnice (OBEC) str. 4-6.

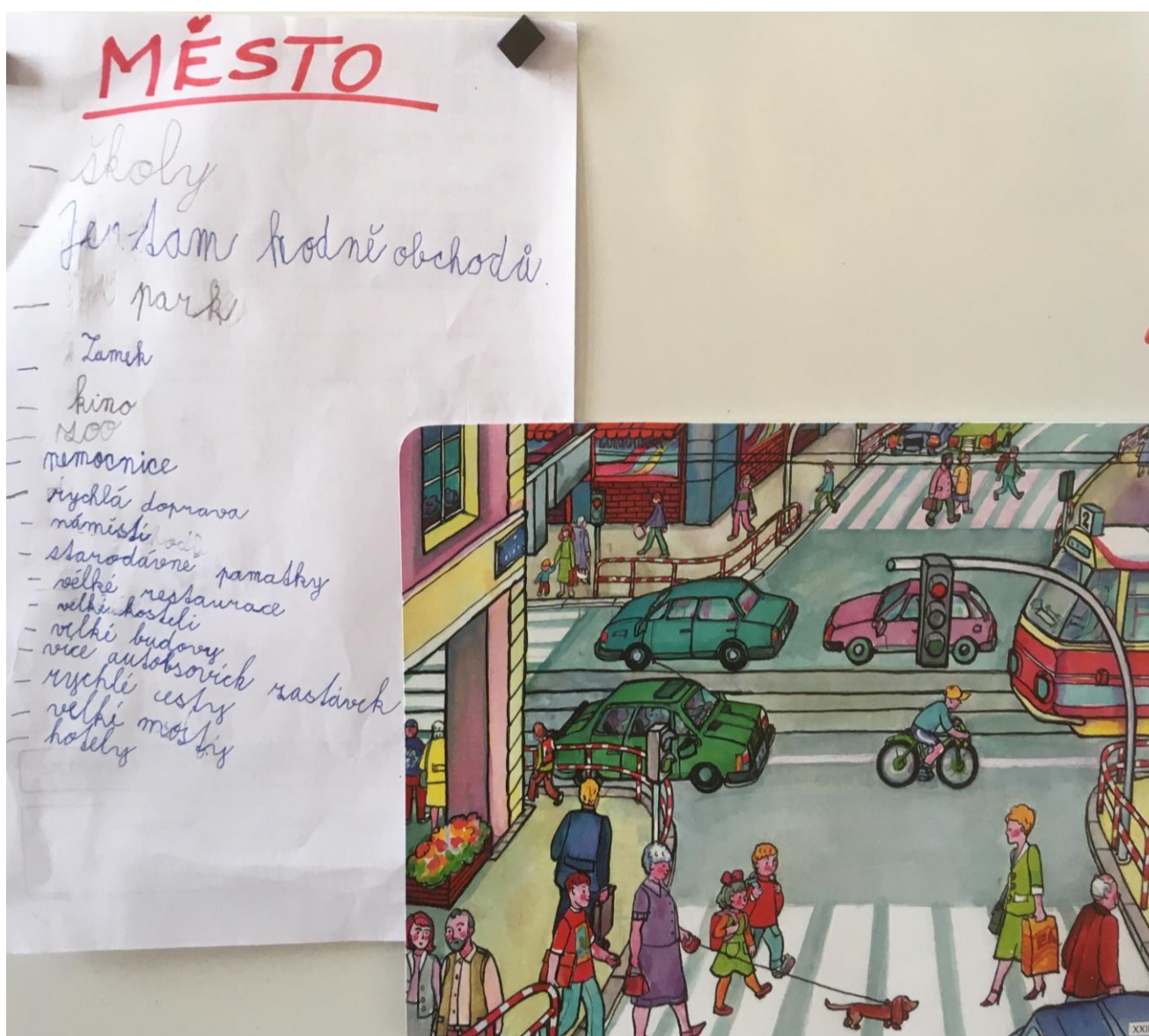
VENNŮV DIAGRAM – tvoří jej 2 propojené kruhy (nebo ovály). Slouží k porovnávání 2 pojmů, rostlin, živočichů, osob... (zde MĚSTO-VESNICE). Do levé části se píšou typické znaky města, do pravé – typické znaky vesnice a doprostřed – co mají společné. Důležité je, aby uprostřed bylo dost místa na zapisování. Diagram se dá také zpracovat činnostně, kdy žáci třídí pojmy na kartičkách a ovály mohou být nakresleny na zemi křídou.

Strana 9, cvičení 1: OPAKOVÁNÍ PRAVOPIS MĚKKÝCH A TVRDÝCH SOUHLÁSEK. Je možné na konci práce nechat děti pracovat se **ZPĚTNOU VAZBOU** (ve dvojicích si společně odůvodnit a zkontrolovat správnost, případně opravit chyby nad daná slova). Text lze také barevně kódovat:

Co je to vesnice? Domky s tichými okny, zahrady s barevnými kytkami i kouřící komíny. Děti běhají za míčem. Ozývá se dětský smích, psi štěkají, jezdí traktory. Za vesnicí je malebný rybníček. Je tady božský klid, který ruší jen kvákání žab.

SKUPINOVÁ PRÁCE (případně OBÍHAJÍCÍ FLIPY) na téma MĚSTO – VESNICE. 2 A 2 SKUPINY MOHOU PRACOVAT NA STEJNÉM TÉMATU A NAKONEC DÁT VŠE DOHROMADY.

U metody OBÍHAJÍCÍ FLIPY je vhodnější, aby žáci psali svoje nápady na linkovaný papír, a to 1 nápad na 1 řádek.

VESNICE

MENŠÍ PROVOZ, VĚŠŠÍ KLID,
 MĚKČE BEZPEČNĚ CHODÍŠ PĚŠKY,
 LEPŠÍ VZUCH, POLE LOUKY
 VÍCE LESŮ, VŠICHNI SETAM ZNÁJÍ,
 MÁLO DOMŮ, VŠICHNI SETAM ZORAVÍ, HODNĚ
 PŘÍRODY, JSOU TAM ZAHRADY,

Strana 9, cvičení kostka – zajímavý úkol a opakování vlastních jmen.

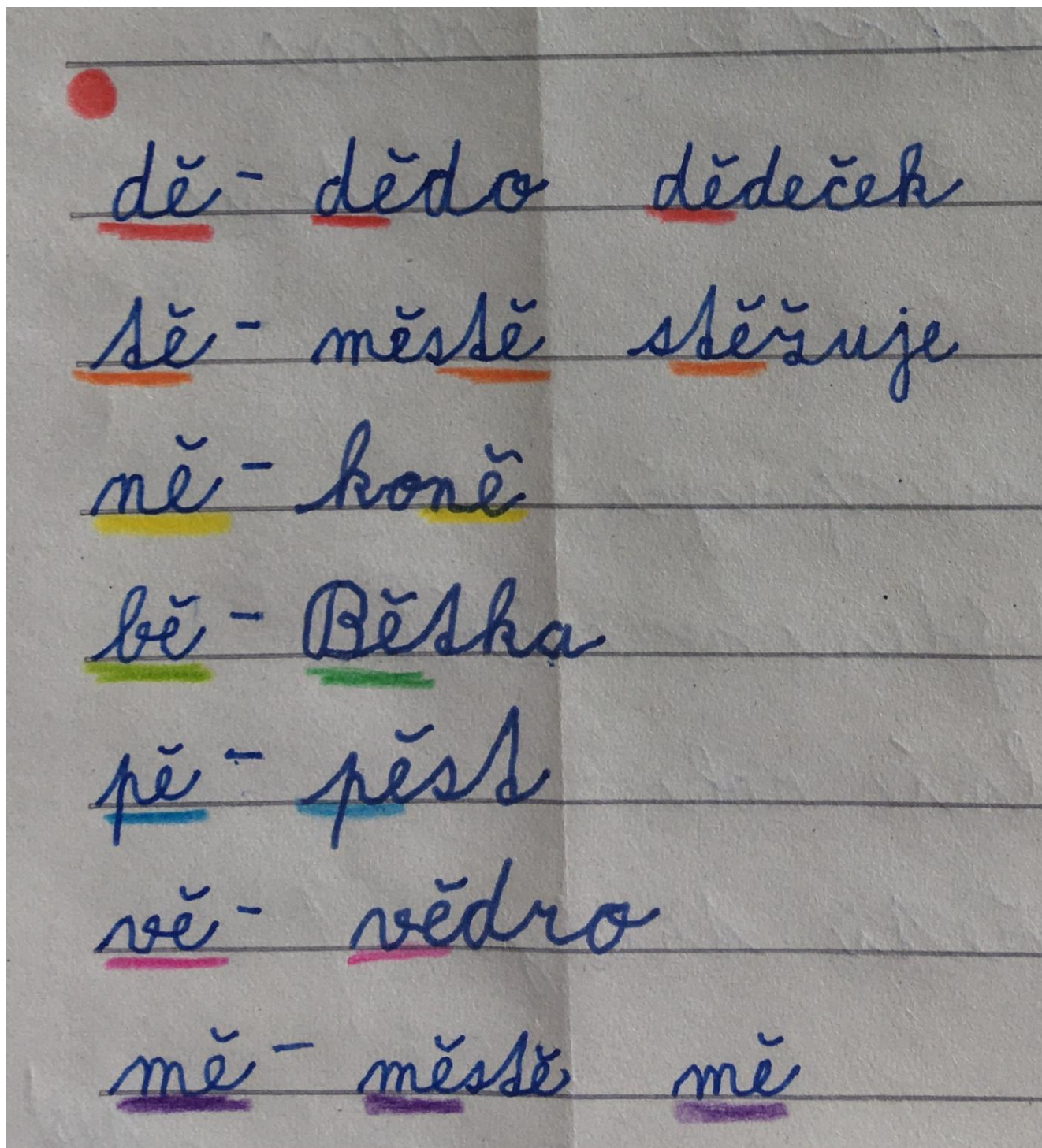
NÁZEV OBCE	NÁZEV ULICE	ZNAK	JMÉNO OSOBY	TOVOLA- NI'	OBRA- ZEK
Časová	Budiková Hodinová Ospalá Ipičí	hodiny budík	Adam Přesný Danijel Budík	hodinář usnávac	
Krmelín	Koňská Krmicí Kopysová	kůň poštova	Gumela Albus Kovářský	Chovatel koní krmič kovář	

Strana 9, cvičení 2:

Argumentace: „Město je lepší, protože... Vesnice je lepší, protože...“

Opakování pravopisu: E/Ě

Vymýšlet slova z okruhu město, vesnice ke slabikám: DĚ, TĚ, NĚ, BĚ, PĚ, VĚ, MĚ.

Str. 10: BUDOVY V NAŠÍ OBCI (propojeno s prvoučnou vycházkou a možno budovy zakreslit take do plánu naší obce, vytvářet je z krabiček ve VV a PČ, kreslit...).

Mgr. Lenka Syrová: Překvapilo mne, že děti některé názvy budov (objektů) neznaly a dotazovaly se: např. spořitelna (užívají banka), sousoší, zdravotní středisko (znají spíše poliklinika, nemocnice). Tady by byla dobrá i příloha na stažení obrázků budovy + názvy např. ve formě pexesa, domina nebo jen k přiřazení. Obrázky by šlo pak využít i u třídění město x vesnice.

Náměty k práci (L. Syrová, R. Tylečková)

Každá skupina dětí (4) si vylosovala svou budovu. Děti společně vytvářely popis dané budovy, pak odprezentovaly. Ostatní doplňovali a ohodnotili. Následně jsme vyvodili lehce přídavná jména. Na závěr každá skupina na tabulku napsala několik přídavných jmen, která charakterizují právě jejich budovu.

Budovy jsem zvětšila a rozvěsila po třídě, děti chodily a dopisovaly přídavná jména, která je napadla, potom v kruhu jsme tvořili věty, vybírali vhodná přídavná jména (některá bylo potřeba vyřadit

Zuzka Staňková se svými žáky se věnovala budovám ve městě s ohledem na rozšiřování slovní zásoby (především přídavných jmen: *Jaké mohou být budovy z hlediska využití?*)

Žáci Romany Tylečkové mapovali budovy v Krmelíně, vytvořili přehled zajímavých budov, staveb, napsali názvy a vše seřadili podle abecedy.

HASIČÁRNA

HRUŠKA

HŘBITOV

KNIHOVNA

KOSTEL

OBECNÝ DŮM

PEKÁRNA

POŠTA

SPORTOVNÍ HALA

ŠKOLA

ŠKOLKA

ÚŘAD

VODÁRNY

Strana 11, cvičení 1 – V TRAMVAJI (M. Ruszová, Český Těšín)

Co myslíte, líbilo se dědovi v tramvaji? Kam by ho měl někdo pustit? Kdo by ho měl pustit? Proč by ho měl pustit? Jak jinak bys mohl říct “pustit někoho”?

Rozhovory proběhly přímo v “tramvaji”. Jeli jsme „jak sardinky“. Mezi cestujícími jsme měli řidiče, revizora, Pepu i dědu, kterému ohleduplný cestující uvolnil místo.

Děti přebásnily konec básně:

*Radím proto dědovi:
„Sedni, když tě pouštějí.“*

L. Syrová: Předváděli jsme říkanku ve skupinách. Nejdříve jsme četli, potom si říkali, která slova lze dobře znázornit pohybem a jakým, následovala příprava ve skupinách a vzájemné předvedení říkanek s pohybem.

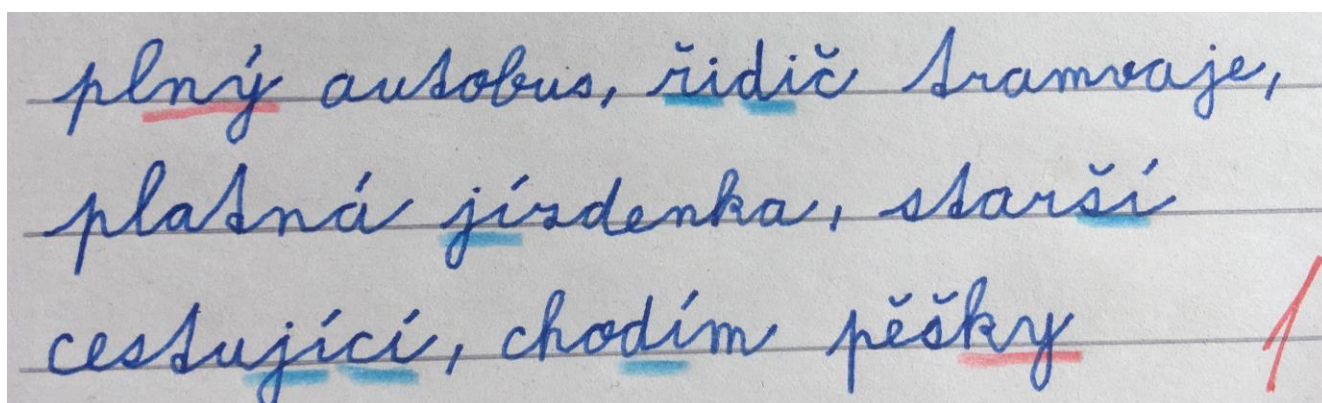
Náměty na dramatizaci, rozhovory (dopravní prostředky):

Cestující se ptá řidiče, kdy má vystoupit, když jede na stadion. Řidič mu nejprve nerozumí, protože v autobusu je hluk. Řidič slušně požádá cestující o klid. Nakonec to vše dobře dopadne...

Cestující v plném autobuse žádá ostatní o uvolnění místa, aby mohl vystoupit. Někteří nejsou ochotni ho pustit. Musí je žádat opakovaně. Nakonec mu někdo pomůže...

Revizor kontroluje jízdenky a zjistí, že jeden cestující jede bez jízdenky. Cestující se pokusí vysvětlit, proč nemá jízdenku. Revizor váhá, jestli mu dát pokutu nebo ne... Jak to dopadne?

Dva cestující najdou v autobusu jízdenku. Zkusí najít, komu asi patří. Dotyčný člověk neslyší, protože má sluchátka. Někdo mu pomůže, aby měl jízdenku zpět...

Strana 11, cvič. 3: ZPĚTNÁ VAZBA:

Někdy jezdím tramvají.

Cestující mají platné jízdenky.

Tramvaj řídí ženy i muži.

Nejraději ale chodím pěšky.

Strana 12, cvičení 2

Tvořit z názvů slovesa – nejdříve zkusit společně, děti vysvětlují, “jak na to”:

“Hajany – co tam děláme? Hajáme. – sloveso hajat.

Co to znamená, řekni slovo podobného významu (ležet).

Strana 12, cvičení 2 A)

Při zapisování názvů je nutné s dětmi nejdříve každý název říci v “základním tvaru” – jak se obec jmenuje, co mají napsáno na ceduli. Možno tvořit podobné věty s různými tvary názvu obce, ve které je škola, kde žáci bydlí.

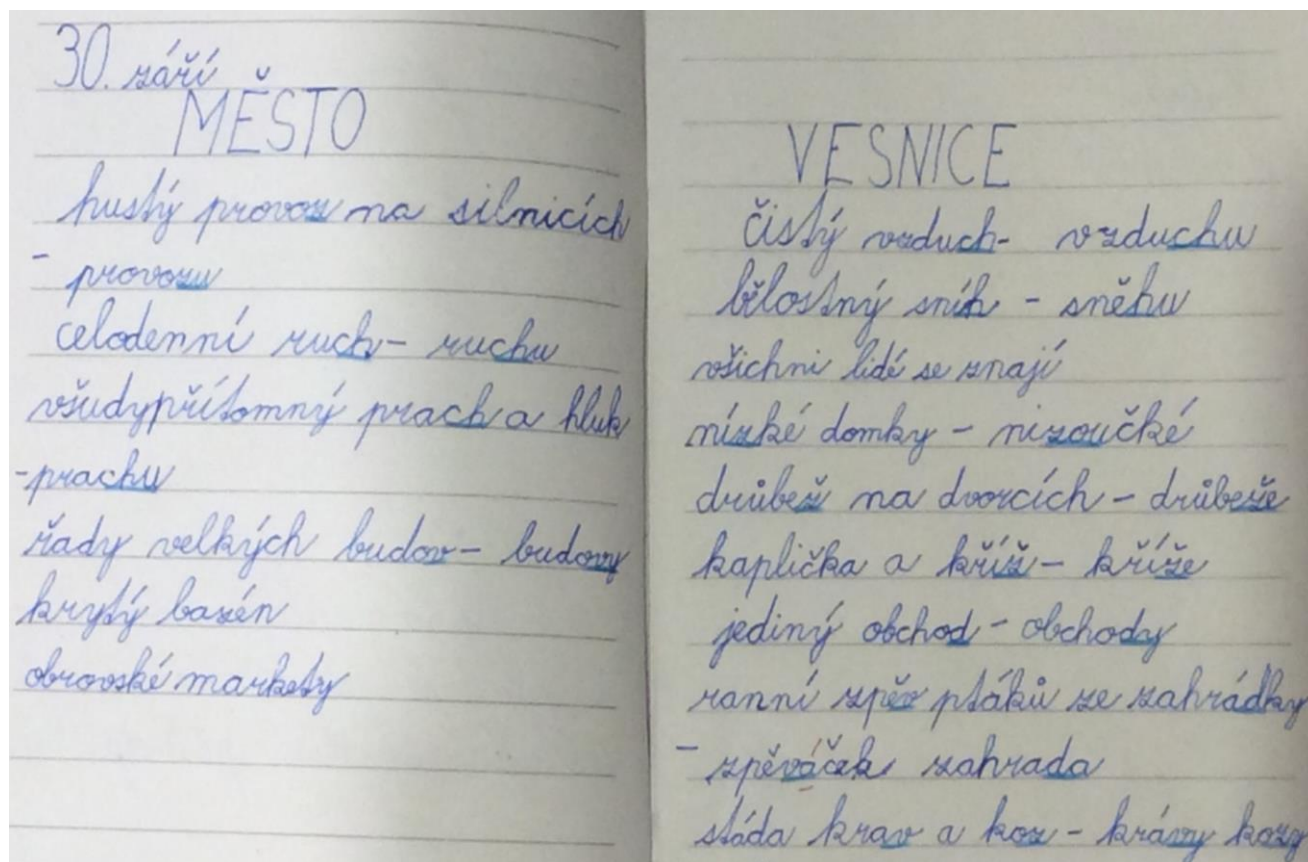
Problémový úkol: Který název bude v abecedě dřív – Hajany nebo Hajánky? Jak to poznám?

Strana 12, cvičení 2 C) – další názvy (musí být spojeny se spaním): Chrápandov, Lehárov, Snění, Vstávandov, Budíčkov, Ospalky...

Strana 13, žárovka: nové učivo “SPODOBA” UPROSTŘED SLOV

Ve 2. ročníku jsem vyvodili spodobu na konci slov. Nyní se navazuje těžší variantou – spodobou uprostřed slov. Je důležité pracovat s celými slovy, se slovními spoji, říkat i zapisovat tvary, které žákům pomáhají k zapsání správného písmenka a učivo u různých témat cyklicky opakovat, čímž si žáci také aktivně rozšiřují slovní zásobu.

Strana 13, cvičení 1

ZPĚTNÁ VAZBA:

MĚSTO

hustý provoz (provozů) na silnicích,
celodenní ruch (ruchy),
všudypřítomný prach (hodně prachu),
řady velkých budov (budova),
úzké (uzoučké) náměstí,
krytý bazén,
obrovské markety.

VESNICE

čistý vzduch (hodně vzduchu),
bělostný sníh (mnoho sněhu),
všichni lidé se znají,
nízké (nizoučké) domky,
drůbež (drůbeže) na dvorcích,
kaplička a kříž (kříže),
jediný obchod (obchody),
ranní zpěv (zpěvy) ptáků ze zahrádky (zahrádek),
stáda krav (kráva) a koz (koza),
vlaštovky (vlaštovičky) ve stájích,
projížďka (projíždět) na loďce (lodička).

SPODOBA – KONEC SLOV, UPROSTŘED, VÝRAZY Z TEMATICKÉHO OKRUHY MĚSTO, VESNICE**CÍLE:**

1. POZNAT, KTEROU HLÁSKU (SOUHLÁSKU) VE SLOVECH JINAK SLYŠÍME, O KTEROU SOUHLÁSKU SE JEDNÁ.
2. HLEDAT, NA KTERÉM MÍSTĚ SOUHLÁSKA MŮŽE BÝT.
3. VYVODIT RŮZNÉ MOŽNOSTI NÁPOVĚDY, POMOCI.
4. SLOVA LZE ROZSTŘÍHAT A TVOŘIT SLOUPCE PODLE SOUHLÁSEK, KTERÝCH SE TO TÝKÁ PŘÍPADNĚ DOPLNIT DALŠÍ SLOVNÍ SPOJENÍ...
5. TVOŘIT VĚTY, TŘÍDIT, CO JE TYPICKY MĚSTSKÉ, CO VESNICKÉ, CO MŮŽE BÝT TAM I TAM...
6. SLOVA ZAPISOVAT, KRESLIT OBRÁZKY, PŘÍPADNĚ LÍSTEČKY SE SLOVNÍMI SPOJENÍMI PŘIŘAZOVAT K POJMŮM MĚSTO-VESNICE...

D	T
BUDKY PRO PTÁKY	MOST PŘES ŘEKU
KLID A POHODA	SPOUSTA AUT
ZAHRÁDKY U DOMŮ	SVĚTELNÉ KŘIŽOVATKY
VCHOD DO METRA	KYTKY NA ZÁHONECH
JEDINÝ OBCHOD	KRMÍTKO NA ZAHRADĚ
STAROBYLÝ HRAD	LET BALÓNEM
OBCHODNÍ CENTRUM	DŘEVĚNÝ PLOT
ZACHOVALÉ HRADBY	
PŘECHOD PRO CHODCE	
Ď	ť
LOŽKA NA ŘECE	ŽELEZNIČNÍ TRAŤ
KAMENNÁ ZEĎ	

B	P
VRABCI NA DVORKU	MALÉ CHALOUPKY
	ZELENÉ KOPCE
Z	S
STÁDO KOZ NA PASTVĚ	VOŇAVÝ LES
PROCHÁZKA PARKEM	PES U BOUDY
HUSTÝ PROVOZ	
ÚZKÉ SILNICE	
VŠUDE JE BLÍZKO	
NAUČNÁ STEZKA	
Ž	Š
RADNIČNÍ VĚŽ	HRUŠKY NA STROMECH
KŘÍŽ NA KOSTELE	DOJDEME VŠUDE PĚŠKY
VÁŽKY NAD ŘEKOU	KAŠNA S VODOU

V	F
DOMOVNÍ ZNAK	HOUF PTÁKŮ
VLAŠTOVKY V HNÍZDĚ	
ZPĚV PTÁKŮ	
H	CH
BATOH NA ZÁDECH	VELKÝ RUCH A SPĚCH
	VÍŘÍ SE PRACH
	ČISTÝ VZDUCH
	MNOHO SOCH

Práce se podobou (R. Tylečková)– slova jsem rozstříhala, každý žák dostal 4-5 lístků, ty nalepil na kartičku, našel a podtrhnul problematickou souhlásku, dopsal možnost „pomocí“ a dokreslil obrázek.

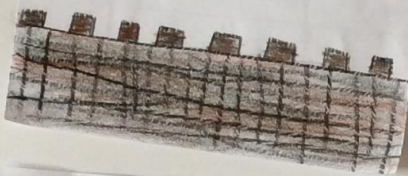
Všechny obrázky/slova jsme pak třídili – MĚSTO X VESNICE a nalepili na arch papíru, viz ukázky:

MĚSTO

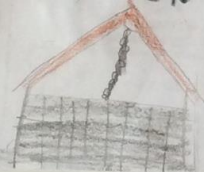
DOMOVNÍ ZNAK
Z DOMOVY

KAMENNÁ ZĚď
2 ZDI

KAŠNA S VODOU
5 KAŠEN

PŘECHOD PRO CHODCE
PŘECHODY

VCHOD DO METRA
VCHODY

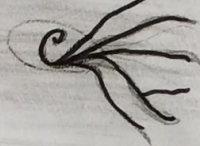
OBCHODNÍ CENTRUM
HODNĚ OBCHODŮ

VELKÝ RUCH A SPĚCH
(RUCHY) (SPĚCHY)

VÍŘÍ SE PRACH
(PRACHY)

RADNIČNÍ VĚŽ
RADNĚNÍ VĚŽE

KŘÍŽ NA KOSTELE

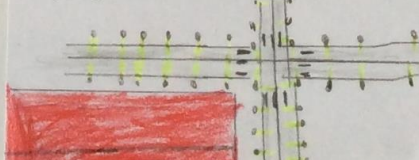
KŘÍŽENA KOSTELU

BATOHA NA ZÁDECH
2 BATOHY

SVĚTELNÉ KŘÍŽOVATKY
KŘÍŽOVATEK

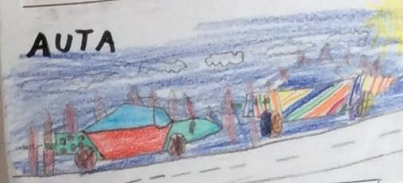

(SOCHY)

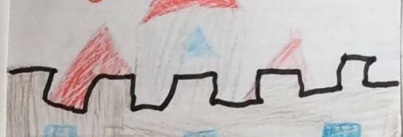

SPOUSTA AUT

AUTA

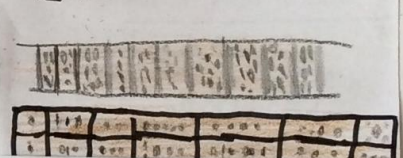

ZACHOVALÉ HRADBY
HRADEBNÍ

ŽELEZNIČNÍ TRATĚ

2 TRATĚ

PROJÍŽDKA TRAMVAJÍ

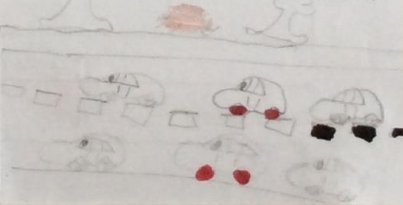
PROJÍŽDÍ SE

PROCHÁZKA PARKEM

HUSTÝ PROVOZ

MALÝ PROVŮZEK

VĚSNICE

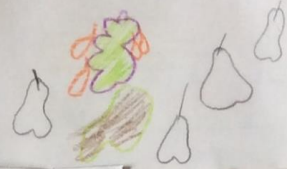
VÁŽKY NAD ŘEKOU | HODNĚ
VÁŽEK NAD ŘEKOU

MOST PŘES ŘEKU
MOSTY

HRUŠKY NA STROMECH |
HODNĚ HRUŠEK

PES U BOUDY

2 PSI

STAROBYLÝ HRAD
HRADY

KLID A POHODA

KLIDOVÁ
POHODA

VLAŠTOVKY V HNÍZDĚ |
5 VLAŠTOVEK

ČISTÝ VZDUCH
(VZDUCHY)

NAUČNÁ STEŽKA

STEŽIČKA

DOJDEME VŠUDE PĚŠKY
DOJEDU

KYTKY NA ZÁHONECH

KYTIČKY

VRABCI NA DVORKU

VRABEČEK

ZAHŘÁDKY U DOMŮ

ZAHŘADY

KRMÍTKO NA ZAHRADE

KRMÍTKA

ZELENÉ KOPCE

KOPEC

VŠUDE JE BLÍZKO | BLIZOUČKO

CUKÁRNA | HROŠKA

JEDINÝ OBCHOD

OBCHODY

BUDKY PRO PTÁKY

BOUDEČKY

STÁDO KOZ NA PASTVĚ

2 KOZY

VOŇAVÝ LES

LESY

ÚZKÉ SILNICE | ÚZOUČKÉ

MALÉ CHALOUPKY

2 CHALUPY

ZPĚV PTÁKŮ

ZPĚVY

Kumelín je krásná vesnice,
protože se všichni umají.
Kolem vesnice je hodně lesů
a děti si mají, kde hrát.

Kumelín
Kumelín je malá vesnice.
Je tu škola i školka.
U školy máme nové hřiště.
U školky je obecní úřad a knihovna. Je tu hodně lesů.

CO JSEM SE V ZÁŘÍ NAUČIL/A

Přečtu básničku a označím informace, které potřebuji při psaní adresy.

Na připravené linky napíšu Pepovu adresu.

Kampak vede tato cesta? *Každou podtrženou informaci ať žáci vysvětlí.*
Vede do Pepova města. *Děti mohou mít různá řešení.*
Je to město Časová, *Podtržené informace lze označit barevně*
Pepa tam svůj domov má. *a stejnými barvami je označit v adrese vedle básně.*
Na Kaštanové ulici,
v modrém domě se slavíkem,
tam žijí všichni pospolu,
děti s mámou i s tatínkem.
Znáš číslo Šikulova domu?
Je to veselá sedmička.
A PSČ si pamatuješ?
No jasně: pětkrát jednička!

Jméno a příjmení: *Josef (Pepa) Šikula*

obě jména jsou správné řešení

Ulice a číslo domu: *Kaštanová 7*

Bydliště: *Časová*

PSČ: *111 11*

A) Vypíšu z básně slova podle slabičné stavby: 4 b.

./ . slavíkem

.. / Časová, veselá,

.... Šikulova, pamatuješ _____

... / Kaštanové

Napíšu tři jména dětí začínající na písmeno J seřazená podle abecedy: 6 b.

Hodnotíme správně napsané jméno (velké písmeno) a správné abecední řazení.

Dopíšu na každý řádek tabulky alespoň 2 slova patřící k názvu dům.

PEPOVO OBYDLÍ: DŮM

2 PŘÍDAVNÁ JMÉNA: *rodinný, modrý, velký, upravený, dvoupatrový, ...*

2 PODSTATNÁ JMÉNA: *rodina (+ členové rodiny), části domu, vybavení...*

2 SLOVESA: *bydlet, žít, spát, jíst, hrát si...*

Odůvodním a napíšu správně i, í, y, ý. Mám správně ____ i, í, y, ý ze 16.

Pepa je žákem třetí třídy. Žije s rodiči v Časové.

Má tady všechny kamarády.

Děti sportují na hřišti nebo chodí k rybníku.